

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Ročník	ôsmy, deviaty
Škola	ZŠ Dunajská Lužná
Názov ŠkVP	
Kód a názov ŠVP	ISCED 2
Stupeň vzdelania	základné
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná

PREDMET : ETICKÁ VÝCHOVA

8.ročník: Časová dotácia: 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne

9.ročník: Časová dotácia: 1 hodina týždenne / 33 hodín ročne

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Poslaním povinne voliteľného predmetu etická výchova je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických a stabilných vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Pre etickú výchovu je primárny rozvoj etických postojov a prosociálneho správania. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností (otvorená komunikácia, empatia, pozitívne hodnotenie iných...) ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

CIELE PREDMETU:

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu je:

- poskytnúť žiakom impulzy a pozitívne skúsenosti, ktoré podporujú základnú dôveru, autonómiu a iniciatívu
- umožniť im osvojiť si základné komunikačné zručnosti, základné úkony spoločenského správania, učiť ich pozitívne hodnotiť seba aj druhých, tvorivo riešiť každodenné situácie v medziľudských vzťahoch
- vysvetliť žiakom pojmy empatia, asertivita, spolupráca a prosociálne (sociálne pozitívne) správanie
- umožniť žiakom osvojiť si ďalšie sociálne zručnosti, napr. vyjadrovanie citov, empatie, asertívne správanie
- umožniť žiakom osvojiť si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované dospievanie, učiť ich poznávať sám seba, objavovať svoju identitu, rozvíjať sebaoceňovanie

- spoznávať a osvojovať si práva a povinnosti v rodine, učiť sa kultivovane prejavovať svoj názor, postupne preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, zároveň však rešpektovať rodičov a viesť s nimi konštruktívny dialóg
- umožniť žiakom uvedomiť si svoju sexuálnu identitu, chápať pozitívne hodnoty priateľstva, lásky, manželstva a rodiny, uvedomiť si riziká spojené s predčasným sexuálnym životom zdôvodniť základné mravné normy, zaujať správny postoj k otázkam súvisiacim so sexualitou
- rozvíjať u žiakov pozitívny postoj k postihnutým, chorým, a iným skupinám obyvateľstva, ktoré potrebujú pomoc a porozumenie
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s voľbou životných cieľov, svetonázorom, náboženstvom, etickými hodnotami a normami
- umožniť žiakom pochopiť základné etické problémy súvisiace s ekonomickými hodnotami, pravdou a dobrým menom
- vysvetliť žiakom základné pojmy súvisiace s ochranou prírody a životného prostredia
- učiť žiakov rešpektovať ľudí s inými názormi, zároveň však ostať sám sebou; formulovať svoje životné ciele, byť odolný voči nevhodným ponukám, ostať slobodný od závislostí, ktoré znehodnocujú a ohrozujú náš život
- rozvíjať u žiakov povedomie vlastnej dôstojnosti a hodnoty ľudskej bytosti, v tomto zmysle byť schopný kriticky hodnotiť masmediálne vplyvy, vychovať kritického diváka.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE A ZRUČNOSTI

a) sociálne komunikačné kompetencie

- Ovládať základné sociálno – komunikačné zručnosti
- Vedieť zrozumiteľne a vecne argumentovať, kriticky myslieť, vedieť si kolegiálne pomôcť a poradiť
- Vedieť pracovať v tímoch rôzneho zloženia, vo dvojiciach, byť flexibilný
- Organizovať prácu v rámci skupiny s cieľom dosiahnuť čo najlepší výsledok

b) kompetencie v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov
- je schopný pozorovať okolie a vyhodnocovať ho na základe poznatkov získaných z daného predmetu
- je pripravený rozvíjať svoju schopnosť, objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede v oblasti etickej výchovy

c) kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- má osvojené zručnosti v oblasti IKT a vie ich využívať vo vzdelávaní a na samoštúdium
- dokáže získavať prostredníctvom internetu a následne ich spracovávať a uchovávať
- vie používať rôzne vyučovacie programy v rámci aplikácie medzipredmetových vzťahov

d) kompetencia „učiť sa učiť“

- uplatňuje základy rôznych techník osvojovania si poznatkov v danej oblasti
- vie využívať základné poznatky z IKT na ďalšie vzdelávanie a samoštúdium v predmete matematika
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa

e) kompetencia riešiť problémy

- Rozvíjať dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti pri riešení úloh
- Prehľbovať systematickosť, vytrvalosť, presnosť a sebakontrolu pri riešení problémov
- Vynakladať na dosiahnutie cieľa maximálne úsilie a zvládať prípadný neúspech
- Aktívne pristupovať k riešeniu problémov
- Má osvojené tvorivé riešenia každodenných situácií v medziľudských vzťahoch

f) osobné, sociálne a občianske kompetencie

- Učiť sa hodnotiť svoju činnosť i prácu iných
- Vedieť byť ohľaduplný a taktný
- Vedieť sa rozhodovať
- Má osvojené zručnosti pozitívneho hodnotenia seba aj druhých

g) kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- primerane svojmu veku sa na hodinách etickej výchovy dokáže vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr a správa sa kultivovane a primerane okolnostiam a situáciám

OBSAH

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sú zakomponované v desiatich základných témach a šiestich aplikačných témach:

1. otvorená komunikácia
2. dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba
3. pozitívne hodnotenie iných
4. tvorivosť a iniciatíva
5. vyjadrovanie citov
6. empatia
7. asertivita
8. reálne a zobrazené vzory
9. prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo

10. komplexná prosociálnosť
11. etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania
12. etika a ekonomické hodnoty
13. etika a náboženstvá – tolerancia a úcta
14. rodina, v ktorej žijem
15. výchova k manželstvu a rodičovstvu
16. ochrana prírody a životného prostredia.

Súhrn cieľov a obsahu vzdelávania z etickej výchovy v 8. ročníku ZŠ vychádzajúc zo štátneho vzdelávacieho programu

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Zdroje etického poznania ľudstva	<p>Etika - mravné hodnoty a normy</p> <p>Škodlivosť fajčenia, drog, závislosť.</p> <p>Poznaj sám seba - "Cisár alebo otrok"</p> <p>Náboženstvá.</p> <p>Kresťanstvo a jeho etické poslanstvo.</p> <p>Etické normy svetových náboženstiev.</p> <p>Sekty</p>	<p>Poznať zdroje etického poznania ľudstva, chápať význam svedomia vo svojom živote.</p> <p>Prejavovať rozhodnutie pre dobro ako postoj.</p> <p>Vysvetliť čo je to mravná hodnota a mravná norma</p> <p>Učiť sa odbúravať predsudky medzi veriacimi a neveriacimi.</p> <p>Rešpektovať iné názory.</p> <p>Prispievať k porozumeniu, úcte a tolerancii voči nábožensky založeným ľuďom.</p> <p>Zaujímať sa o zvyky na Slovensku</p>	<p>OSR</p> <p>OŽZ</p> <p>PPZ</p> <p>MUV</p>
Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota	<p>Ochrana života, environmentálna výchova.</p> <p>Starostlivosť o zdravie.</p> <p>Základy duševnej hygieny</p> <p>Problémy lekárskej etiky (eutanázia, génová manipulácia, ...).</p>	<p>Vysvetliť termín zdravie a starostlivosť o svoje zdravie.</p> <p>Zdôvodniť tvrdenie, že zdravie je etická hodnota.</p> <p>Chápať zdravie svoje i zdravie iných (oblečenie, jedlo, oddych, pohyb, stop drogám...)</p>	<p>ENV</p> <p>OSR</p> <p>PPZ</p> <p>OŽZ</p>
Etické aspekty manželstva	<p>Sebaovládanie ako podmienka zdravého sexuálneho života.</p> <p>Priateľstvo, zamilovanosť, známosť, manželstvo.</p> <p>Umelé prerušenie tehotenstva a možné následky.</p> <p>Plánované rodičovstvo, "vedomé plodenie".</p> <p>Poruchy sexuálnej orientácie, sexuálne trestné činy</p>	<p>Kriticky hodnotiť postoje zaujímajúce stanovisku k sexualite, k predčasnému sexuálnemu styku. Oceňovať priority manželstva a rodičovstva.</p> <p>Definovať sexuálnu orientáciu.</p>	<p>OSR</p> <p>MUV</p> <p>OŽZ</p> <p>PPZ</p>

Ekonomické hodnoty a etika	Čo znamenajú pre mňa peniaze? Ekonomické cnosti. Keď sa drogy stanú súčasťou života. Solidarita, pomoc sociálne slabším. Poctivosť, ochrana spotrebiteľa.	Chápať základné ekonomické pojmy súvisiace s ekonomickými hodnotami. Poznať ciele a úlohy reklamy. V materiálnej oblasti je rozvážny, učí sa chápať hodnotu peňazí. Poznávať banky a iné finančné inštitúcie Rozumieť pojmom materializmus a konzumizmus. Vysvetliť cieľovosť hodnoty peňazí. Učiť sa rozumne hospodáriť.	OSR OŽZ MUV PPZ
Dobré meno a pravda ako etické hodnoty	Poznanie a pravda ako etické hodnoty. Pravda a lož. Tajomstvo. Česť, dobré meno, ublíženie na cti.	Poznať zásady narábania s pravdou. Uvedomovať si hodnotu pravdy, cti a dobrého mena. V komunikácii svoje názory a tvrdenia predkladať argumentmi a prijímať argumentáciu iných Pochopenie toho, že pravda môže spôsobiť bolesť. Je aj možnosť, kedy nepovedať pravdu.	OSR PPZ
Tvorivosť v medziľudských vzťahoch	Národné uvedomenie. Demokratické občianstvo. Dobré vzťahy v škole, v zamestnaní a v povolání.	Sústrediť pozornosť tvorivé na riešenie problémov v skupine a v škole i v bežnom živote. Brať do úvahy demokratickosť. Asertívne vyjadrovať svoj postoj, povedať nie.	MUV OSR PPZ
Legenda:	OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj ENV – Environmentálna výchova MEV – Mediálna výchova MUV – Multikultúrna výchova DOV – Dopravná výchova OŽZ – Ochrana života a zdravia PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti		

Súhrn cieľov a obsahu vzdelávania z etickej výchovy v 9. ročníku ZŠ vychádzajúc zo štátneho vzdelávacieho programu

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Dôstojnosť a hodnota ľudskej osoby	Priateľstvo a dar priateľstva pre vnútorný rozvoj osoby Ľudské možnosti, túžby a odvážne sny, odvaha konať Plánovanie svojej budúcnosti	Žiak: -si uvedomuje hodnotu človeka. -dokáže vytvárať priateľské vzťahy. -si dokáže vytýčiť ciele do budúcnosti. -si dokáže plánovať svoju budúcnosť,	ENV OSR PPZ OŽZ
Prehĺbenie komunikačných schopností	Vedenie dialógu Aktívne počúvanie Riešenie konfliktov	- správne komunikuje, ovláda rôzne spôsoby počúvania,	ENV OSR PPZ

	Asertivita orientovaná na prosociálnosť Asertívne techniky	- vie komunikovať v konfliktných situáciách, -dokáže čeliť tlaku a manipulácii, -vie vysvetliť vlastný postoj k právam človeka,	OŽZ MEV
Etika a zdravý životný štýl	Povedomie vlastnej hodnoty Vzťah k sebe, k iným, k okoliu Skromnosť Dobroprajnosť Cieľavedomosť, pracovitnosť, usilovnosť Vedieť povedať NIE Veselosť, sebaovládanie Kultúrne vyjadrovanie citov Náklonnosť medzi chlapcom a dievčaťom Zamyslenie nad svojím životným štýlom	- chápe hodnoty zdravého životného štýlu, -spolupracuje v skupine, -rozumie pozitívnym vlastnostiam a ich hodnotám, -vysloví svoj vlastný názor, -uvedomuje si zodpovednosť za svoj vlastný životný štýl, -vie správne zhodnotiť situáciu a odmietnuť nevyhovujúce návrhy, - uvedomuje si význam vzťahov medzi chlapcom a dievčaťom,	ENV OSR PPZ OŽZ MEV
Závislosti, ktoré môžu znehodnotiť a ohroziť náš život	Fajčenie Alkohol Drogová prevencia Hracie automaty, nadmerné sledovanie TV, počítačové hry Sekty, kulty a skupiny orientované na rasovú neznášanlivosť Ochrana pred vplyvom siekt	- rozumie prevencii proti závislostiam, - pozná dôsledky fajčenia, alkoholizmu, drogovej závislosti, - pozná príčiny vzniku závislosti na počítačových hrách, automatoch a televízii, - rozumie pojmom sekta, rasová neznášanlivosť,	ENV OSR PPZ OŽZ MEV
Masmediálne vplyvy	Prosociálne vzory v masmédiách Kritické hodnotenie videoprodukcie a televíznych programov	- vie kriticky hodnotiť filmovú, divadelnú a televíznu produkciu, - uvedomuje si škodlivosť nadmerného sledovania TV	OSR PPZ OŽZ MEV
Radosť a optimizmus	Kedy máš radosť? Radosť ako pozitívny dar pre iných	- preukazuje prosociálne správanie - uvedomuje si dôležitosť optimistického naladenia k	OSR PPZ OŽZ MEV

	Pozitívny vzťah k životu, k ľuďom	životu	
Legenda:	OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj ENV – Environmentálna výchova MEV – Mediálna výchova MUV – Multikultúrna výchova DOV – Dopravná výchova OŽZ – Ochrana života a zdravia PPZ – Tvorba projektu a prezentačné zručnosti		

VÝKONOVÝ ŠTANDARD

8.ročník

- pozná zdroje etického poznania ľudstva, chápať význam svedomia vo svojom živote
- prejavuje rozhodnutie pre dobro ako postoj
- vysvetľuje, čo je to mravná hodnota a mravná norma
- učiť sa odbúravať predsudky medzi veriacimi a neveriacimi
- rešpektuje iné názory
- prispieva k porozumeniu, úcte a tolerancii voči nábožensky založeným ľuďom
- zaujíma sa o zvyky na Slovensku
- chápe termín zdravie a starostlivosť o svoje zdravie
- zdôvodňuje tvrdenie, že zdravie je etická hodnota
- citlivo vníma zdravie svoje i zdravie iných (oblečenie, jedlo, oddych, pohyb, stop drogám...)
- chápe základné ekonomické pojmy súvisiace s ekonomickými hodnotami
- pozná ciele a úlohy reklamy
- v materiálnej oblasti je rozvážny, učí sa chápať hodnotu peňazí
- poznáva banky a iné finančné inštitúcie
- rozumie pojmom materializmus a konzumizmus
- chápe hodnoty peňazí
- učí sa rozumne hospodáriť
- pozná zásady narábania s pravdou
- uvedomuje si hodnotu pravdy, cti a dobrého mena
- v komunikácii svoje názory a tvrdenia predkladá argumentmi a prijíma argumentáciu iných
- chápe že pravda môže spôsobiť bolesť. Je aj možnosť, kedy nepovedať pravdu
- tvorivo rieši problémy v skupine, v škole i v bežnom živote
- berie do úvahy demokratickosť
- asertívne vyjadruje svoj postoj, vie povedať nie

9.ročník

- si uvedomuje hodnotu človeka,
- dokáže vytvárať priateľské vzťahy,
- si dokáže vytýčiť ciele do budúcnosti a plánovať svoju budúcnosť,
- správne komunikuje a načúva ostatným,
- vie komunikovať v konfliktných situáciách,
- dokáže čeliť tlaku a manipulácii,

- vie vysvetliť vlastný postoj k právam človeka,
- chápe hodnoty zdravého životného štýlu,
- spolupracuje v skupine,
- rozumie pozitívnym vlastnostiam človeka a ich hodnotám,
- vysloví svoj vlastný názor,
- uvedomuje si zodpovednosť za svoj vlastný životný štýl,
- vie správne zhodnotiť situáciu a odmietnuť rizikové návrhy,
- uvedomuje si význam vzťahov medzi dievčatami a chlapcami,
- rozumie a pozná kroky v prevencii proti závislostiam,
- pozná dôsledky fajčenia, alkoholizmu, drogovej závislosti,
- pozná príčiny vzniku závislosti na počítačových hrách, automatoch a televízii,
- rozumie pojmom sekta, rasová neznášanlivosť,
- vie kriticky hodnotiť filmovú, divadelnú a televíznu produkciu,
- uvedomuje si škodlivosť nadmerného sledovania TV,
- preukazuje prosociálne správanie,
- uvedomuje si dôležitosť optimistického naladenia k životu

Zoznam aplikovaných prierezových tém:

PT: 1. Osobnostný a sociálny rozvoj:

- Spoznávanie sa a spolužitie v triednom kolektíve.
- Spoznávanie seba samého, svojich silných a slabých stránok.
- Uvedomovanie potreby spolupráce.
- Hodnotenie rodinných vzťahov.
- Vedieť rozdeliť si úlohy, niesť zodpovednosť.
- Rozvíjať schopnosti kooperácie a komunikácie.

PT: 2. Environmentálna výchova

- Ochrana svojich vecí, okolia a prostredia v ktorom žijeme.
- Realizácia rôznych projektov s environmentálnym zameraním.
- Vyjadrovať vlastné názory na rôzne globálne témy.

PT: 3. Ochrana života a zdravia

- Pomoc chorému spolužiakovi.
- Možnosť získať hlavné teoretické vedomosti o sebaochrane a o poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia života a zdravia.

PT: 4. Tvorba projektu a prezentačné schopnosti

- Presentovanie samého seba
- Presentovanie argumentov a svojho názoru
- Využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácií vlastnej práce.
- Vedieť sa vyjadriť verbálne aj písomne.

PT: 7. Mediálna výchova

- Vedenie rozhovoru
- Aktívne počúvanie
- Poznať mediálnu realitu a jej účinky na osobnosť človeka.

- Poznať vplyv televízie (filmy, reality show, spravodajstvo, reklama, ...), rozhlasu, novín, časopisov, internetu.
- Vedieť pracovať s informáciami.
- Budovať si infromatickú kultúru

PT: 7. Multikultúrna výchova

- Poznávanie zvykov a tradícií svojho regiónu
- Tolerancia k inakosti
- Spoznávanie kultúrnych tradícií iných národov, národností a menšín
- Rozvíjať komunikačné zručnosti a medziľudské vzťahy.

STRATÉGIE VYUČOVANIA:

Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom **zážitkových metód**, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt. Postup prijatia hodnôt ETV do života žiakov je daný skutočnosťou, že každému rozhodnutiu človeka predchádza poznanie (reflexia) a každé poznanie sa začína zmyslovým vnímaním. V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch:

- 1. senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu**
- 2. nácvik v podmienkach triedy,**
- 3. reálna skúsenosť - transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi...).**

Učiteľ pritom používa rôzne metódy a techniky (**hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia ...**) V etickej výchove im hovoríme zjednodušene – cvičenia, aktivity. Je dôležité si uvedomiť, že aktivity sú len prostriedkom, ktorý umožní **hodnotovú reflexiu**, tá je súčasťou každého kroku. (Hodnotenie prežitého rozumom napr. – Čo som prežil? Čo som si uvedomil? Ako to súvisí so životom vo mne, okolo mňa? Čo z toho vyplýva pre môj život?) Bez reflexie by ostal žiakovi iba pekný zážitok, ktorý sotva ovplyvní jeho postoje a správanie. Preto je v metodických príručkách osobitná časť venovaná otázkam vhodným na reflexiu. Ak nacvičíme so žiakmi určité správanie (napr. pozdrav, ospravedlnenie, odmietnutie...) v triede, ešte to neznamená, že to budú robiť aj doma a na ulici. Máme však k dispozícii viacero techník, ktoré napomáhajú tomu, aby žiaci osvojené zručnosti a skúsenosti prenášali do každodenného života (**napr. záznamy pozorovaní, vedenie denníka, zbieranie článkov, interview s rodičmi alebo inými osobami...**). Tejto časti hovoríme v etickej výchove **transfer – prenos z hodiny ETV do bežného života rodiny, triedy a iných vzťahov, do ktorých žiak vstupuje.**

Základom výchovno-vzdelávacieho procesu etickej výchovy je **zážitkové učenie**, ktoré učiteľ v jeho technikách, cvičeniach a aktivitách prispôsobuje veku žiakov a situácii v žiackom kolektíve. Aktivity pomáhajú precítiť etické hodnoty, uľahčujú porozumieť normám, ktoré súvisia s očakávaným správaním, umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania a prenos získaných skúseností do správania sa v reálnom svete.

Žiaci počas hodín ETV **sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre**, aby sa vzájomne poznávali. Je to **východisková pozícia**, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, **je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy**, ktorú učiteľ na danú aktivitu zvolil. Vyučovaciu hodinu najmä na prvom stupni treba členiť tak, aby sa rešpektovali zvláštnosti tohto vývinového obdobia (napr. **sedenie v kruhu treba striedať s pohybovými cvičeniami** na uvoľnenie i aktivizáciu dieťaťa). Treba mať

pripravených viac aktivít k danej téme. Prostriedkom, ktorý učiteľ často využíva, je **čítanie rozprávok, príbehov. Vhodné obrázky, audio i videonahrávky, CD - roomy** môžu poslúžiť ako **motivačný materiál**. Deti v mladšom školskom veku **radi kreslia a robia**.

Metódy:

- dialóg
- diskusia
- hry
- riešenie problémových úloh
- dramtizácia
- zážitkové metódy
- učenie posilňovaním žiaduceho správania
- anketové metódy
- hranie scének
- problémové vyučovanie
- hranie rolí

Formy práce:

- frontálna
- skupinová
- individuálna práca
- didaktická hra
- tvorivá dramatika

KRITÉRIÁ HODNOTENIA:

Etická výchova sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.: 2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1.5.2011. Metódami /pochvala, povzbudenie/ motivujeme žiakov k dosiahnutiu pozitívnych výsledkov. V etickej výchove sledujeme cyklické rozvíjanie osobnosti žiaka , rešpektujeme dynamiku dlhodobého a postupného rozvoja sociálnych zručností. Vyzdvihujeme a zdôrazňujeme úspechy v prosociálnom cítení.

UČEBNÉ ZDROJE:

Učebnica	Materiálne učebné prostriedky	Ďalšie zdroje
<p>Učebnice Lencz, L. – Krížová, O. : Metodický materiál k predmetu Etická výchova. Bratislava Olivar, R., R.: Etická výchova. Bratislava, 1992 Pivovarčiová, T., Gogolová, D.: Etická výchova pre 5.,6., ročník</p>	<p>Didaktická technika: - interaktívna tabuľa - dataprojektor - CD pehrávač</p>	<p>Internetové zdroje Poznaj sám seba – metodická príručka - výukové CD a DVD - prezentácie vytvorené učiteľom - pracovné listy vytvorené učiteľom - pomôcky vytvorené učiteľom</p>

Zodpovedná: Mgr. Marcela Šaláková